

thema 1

week 1

RONDE 5

AKKOORD

RONDE 6

AKKOORD

RONDE 7

organiseren

De spreekbeurt

'Dit was dus mijn spreekbeurt over Congo,' zegt Tim. 'En over mijn oom die daar al heel lang ontwikkelingswerk doet.' Hij staat voor de klas en veegt opgelucht over zijn voorhoofd. Wow, het is gelukt! Hij heeft alles verteld wat hij wilde vertellen. Zelfs zonder al te veel te stotteren! Vooral voor dat laatste was hij enorm bang geweest. Niet voor de ogen van zijn klasgenoten die hem zouden aanstaren. Niet voor de kritische vragen van meester Peter. Maar voor het stomme gestotter waar hij de laatste tijd vaker last van heeft. Daarom had hij ook als **ondersteuning** een powerpointpresentatie gemaakt.

'Goed gedaan!' Carlijn, die vooraan zit, begint al te klappen. 'O, wacht, ik vergeet nog een foto.' Tim tikt snel op het digibord en de laatste foto van zijn oom verschijnt. Hij staat op een afgetrapt veld, tussen een stel Congolese kinderen. Met de armen om elkaars schouders kijken ze lachend de camera in. Karim, die voorover geleund lag op zijn tafel, schiet overeind. 'Hé, volgens mij hebben ze net een potje gevoetbald. Doen ze dat gewoon op hun blote voeten?'

Tim knikt. 'Voetbalschoenen hebben ze daar niet. Dat vertelde mijn oom toen hij pas met verlof was. En weet je wat ook bijzonder is: ze spelen met een zelfgemaakte bal.'

'Zelfgemaakt?' Karim kan het bijna niet geloven. 'Ze snijden stukken rubber af van... van kapotte autobanden,' legt Tim uit. Hij merkt dat hij opeens toch weer gaat stotteren. 'En die stukken binden ze dan heel... heel handig vast met een stuk touw.' Terwijl hij het zegt, klikt hij de foto weg. Zo, hij heeft genoeg verteld. De precieze **details** moet iedereen maar raden.

Hij wil niet nog meer gaan hakkelen. Dat is echt zo irritant!

Vivian den Hollander had zelf een zwager die in Congo werkte en daar bijzondere verhalen over vertelde. Hij bracht vaak speelgoed mee dat de bevolking daar zelf had gemaakt. Heel bijzonder is een fietsje, gemaakt van ijzerdraad en oude plastic teenslippers.

Gevoetbald werd er ook in het dorp, op blote voeten dus. En omdat Vivian meer over voetbal schrijft, liet ze zich door dit verhaal inspireren. Ken je de boeken van Vivian over Tim en zijn voetbalclub Blauw-Wit?

Omdat haar eigen zoon niet graag las en veel voetbalde, ging ze over voetbal schrijven. Vivian schrijft trouwens ook over ballet, paardrijden en hockey.

En over de detectives Spekkie en Sproet.

Kijk maar eens op haar website!

Vivian
den Hollander

themawoorden

de sponsorloop Bij een sponsorloop haal je geld op voor een goed doel door (rondjes) hard te lopen.

de loterij Een spel waarbij je een lot (briefje) koopt en je kans maakt op een prijs.

de rommelmarkt Markt waar oude, tweedehands spullen verkocht worden.

de mislukking Iets wat fout gaat, iets wat niet lukt.

het succes Iets wat goed gaat, iets wat lukt.

het ontwikkelingswerk Werk in een arm land, om ervoor te zorgen dat de mensen in dat land het beter krijgen.

de ondersteuning Iets wat helpt om het duidelijker of beter te maken. Bijvoorbeeld: ik gebruik een foto als ondersteuning voor mijn spreekbeurt.

het detail Een klein onderdeel van een geheel.

inschakelen Ervoor zorgen dat iemand meedoet of meehelpt.

de opbrengst Het geld dat je ermee krijgt. De opbrengst van de actie was maar liefst duizend euro.

tenzij Behalve als, alleen niet als.

over de brug komen Toegeven aan wat iemand van je wil hebben, bijvoorbeeld met geld over de brug komen.

Gelukkig blijven de kritische vragen van meester Peter uit.

'Interessant verhaal, Tim,' is het enige wat hij zegt.

'Jouw oom doet bijzondere dingen daar. Niet in zijn eentje, maar hij **schakelt** ook de dorpsbewoners in. Zo te zien en te horen, is dat **een groot succes**.'

Tim knikt trots. Dan klinkt de pauzebel en stormt iedereen de klas uit. Behalve Carlijn. Ze blijft zitten en zuigt nadenkend op haar pink. 'Doe jij mee met **de sponsorloop** van RVC?' vraagt ze opeens.

'Tuurlijk,' zegt Tim. 'RVC is mijn voetbalclub en ik houd van rennen. Ik moet alleen nog een paar sponsors zoeken. **De opbrengst** is toch voor nieuwe lampen op het veld?'

Carlijn knikt. 'Maar een deel van het geld gaat naar een goed doel in Afrika. Mijn vader zit in de sportcommissie, dus daarom weet ik dat. Weet je: zal ik voorstellen of hij geld wil sponsoren voor leren ballen? Dan kunnen we die meegeven aan je oom.'

'Meen je dat?' Tim is er even helemaal stil van.

'Ik moet alleen nog zorgen dat mijn vader **over de brug komt**,' zegt Carlijn. 'Maar misschien kun jij helpen? Jouw verhaal is zo interessant.' Als Tim niet meteen reageert, kijkt ze hem onderzoekend aan. '**Tenzij** je dat niet wilt?'

'Nnn... natuurlijk wil ik.' Tim kan nu bijna helemaal niet uit zijn woorden komen. Maar twee tellen later staat hij te stralen en is hij dolenthousiast. 'Wat een goed plan, zeg! Wanneer zal ik komen?' 'Kom maar vanavond,' beslist Carlijn. 'Kun je meteen mijn dwerghamsters zien.'

Als ze de klas uitloopt, blijft Tim beduusd achter. Wow, hij gaat op bezoek bij Carlijn, het liefste meisje van de klas! Waar een spreekbeurt niet goed voor is!

les 1

Eerst proberen

Lees de woorden in de instapkaart.

Ken je de woorden nog niet goed? Begin bij ★

Ken je alle woorden? Begin bij ★★

★ 1 Memory! Zoek de goede kaartjes bij elkaar.

Doe het zo: 1 d

a
iets wat
fout gaat

b
betalen

c
iets wat helpt
om iets
duidelijker
te maken

d
iets wat
lukt

e
geld
dat verdiend
wordt

f
een
klein stukje
van
iets groters

1
het succes

2
het detail

3
over
de brug
komen

4
de
mislukking

5
de
ondersteuning

6
de opbrengst

Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

het detail

inschakelen

de ondersteuning

het ontwikkelingswerk

de opbrengst

over de brug komen

tenzij

acties voor goede doelen

het succes	de mislukking
iets wat goed gaat	iets wat fout gaat

2 Welk woord past op de lege plek?

Kies uit: **inschakelen** **loterij** **ontwikkelingswerk** **rommelmarkt** **sponsorloop** **succes** **tenzij**

Doe het zo: 1 *ontwikkelingswerk*

Kom in actie voor het goede doel!

Onze school zamelt geld in voor 1 ... in Congo!

We organiseren allerlei activiteiten:

- Een 2 ... : laat je per rondje betalen!
- Een 3 ... met geweldige prijzen!
- Een 4 ... : koop mooie spullen voor weinig geld.
- 5 ... je ziek bent, verwachten we je op vrijdag 5 september!

Als we iedereen 6 ..., wordt onze actie een groot 7 ...!

3 Achter het **gekleurde** woord staan drie woorden.

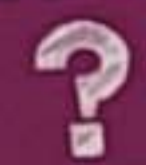
Schrijf op welk woord er **niet** bij hoort en leg uit waarom.

1 **het detail** een stukje een deel het totaal

Doe het zo: 1 *Het totaal hoort er niet bij,*

want een detail is een stukje van een geheel.

2 de opbrengst	uitgeven	verdienen	geld
3 de ondersteuning	hulp	moeilijker	makkelijker
4 de mislukking	resultaat	geen resultaat	gaat mis
5 over de brug komen	geld	betalen	ontvangen
6 het succes	lukt	resultaat	fout

Wat klopt voor jou?

- a Ik ken nu alle woorden.
- b De les was een succes.
- c De les was een mislukking.

Eerst proberen

Schrijf onder elkaar in je schrift:

ww, zn, bn en vz.

Schrijf de woordsoorten van elke zin op.

Als de woordsoort niet voorkomt, zet je een streepje.

- 1 De spreekbeurt gaat over ontwikkelingswerk.

Doe het zo:

1 ww: gaat

zn: spreekbeurt, ontwikkelingswerk

bn: -

vz: over

- 2 De oom doet goed werk.
- 3 De kinderen maken voetballen van kapotte autobanden.

Heb je een fout? Begin bij ★

Heb je alles goed? Begin bij ★★

- ★ 1 Benoem de gekleurde woordsoorten in de zin.

Kies uit: ww lw zn bn

- 1 Ik krijg iedere week zakgeld van mijn pa.

Doe het zo: 1 krijg (ww), zakgeld (zn)

- 2 Ik spaar voor een nieuwe spelcomputer.
- 3 Mijn moeder zegt dat ik niet alles zelf moet houden.
- 4 Ze zegt dat veel kinderen niet half zoveel hebben als ik.
- 5 Ik moet van haar tien procent van mijn zakgeld aan het goede doel geven.
- 6 Dan ben ik gewoon zelf het goede doel!

Dit ga je leren

Je herhaalt de woordsoorten die je hebt gehad.

Dit moet je weten

Dit zijn de afkortingen voor de woordsoorten

werkwoord = ww

lidwoord = lw

bijvoeglijk naamwoord = bn

zelfstandig naamwoord = zn

voorzetsel = vz

De oom werkt in een arm land.

ww: werkt

lw: de, een

bn: arm

zn: oom, land

vz: in

2 Schrijf onder elkaar in je schrift: ww, zn, bn en vz. Schrijf de woordsoorten van elke zin op. Als de woordsoort niet voorkomt, zet je een streepje.

1 Er staat een meneer aan de deur.

Doe het zo: 1 *ww: staat*

zn: meneer, deur

bn: -

vz: aan

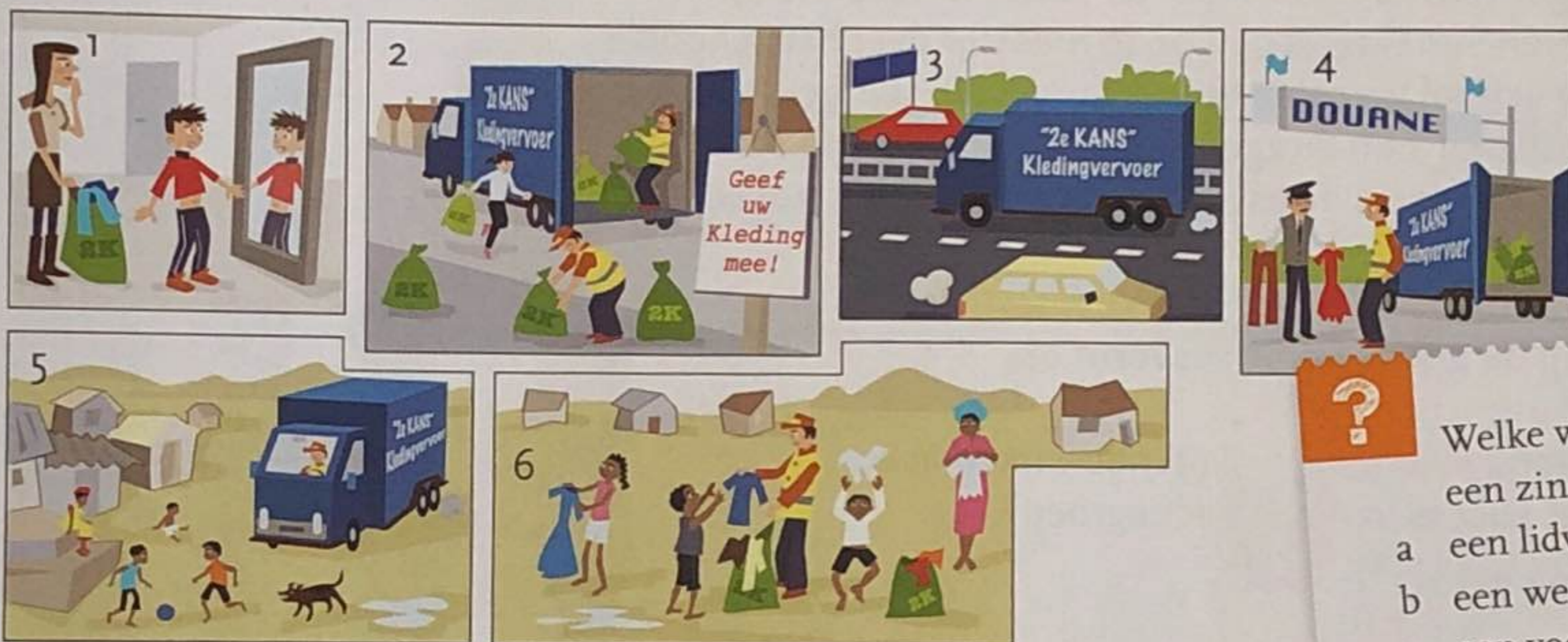
- 2 Hij heeft een groene collectebus.
- 3 Hij collecteert voor een goed doel.
- 4 Het geld gaat naar de grote kinderboerderij in de stad.
- 5 Ik ga vaak naar de kinderboerderij.
- 6 Daarom doe ik veel geld in de collectebus.

collecteren

Geld ophalen bij mensen voor een goed doel.

3 a Maak een verhaal van zes zinnen bij het stripverhaal.

Welke woordsoorten in een zin herken jij meteen:

- a een lidwoord
- b een werkwoord
- c een voorzetsel
- d een bijvoeglijk naamwoord
- e een zelfstandig naamwoord

b Benoem in iedere zin van je verhaal **twee** verschillende woordsoorten.

Doe het zo: 1 *Joe heeft (ww) een kleine (bn) trui aan.*

1 Verkennen

- a Nadia bereidt haar spreekbeurt voor. Ze houdt een voorbespreking met Dylan. Luister naar de voorbespreking. Kruis aan welke stappen Nadia uitvoert.

De inleiding

- Het onderwerp bepalen.
- Hardop nadenken over wat je al weet.

De kern

- Hardop nadenken over de inhoud (de drie hoofdvragen).
- Hardop nadenken over de presentatie.

Het slot

- Bedenken wat je nog moet doen.

- b Luister nog een keer naar de voorbespreking. Welke drie hoofdvragen stelt Dylan?

1 _____

2 _____

3 _____

2 Voorbereiden

- a In les 18 houd je een korte spreekbeurt over een stichting voor een goed doel. Welke stichting kies jij?

- b Lees de stappen in de **praathulp** en bedenk wat jij straks gaat zeggen.

3 Spreken en luisteren

Houd met je buur de voorbespreking. Om de beurt: eerst stel jij vragen aan je buur en daarna stelt je buur vragen aan jou. Gebruik de **praathulp**.

4 Napraten

Vul de **luisterhulp** in.

Je leert hoe je een korte spreekbeurt voorbereidt door een voorbespreking te houden.

In les 18 voer je de spreekbeurt uit.

Dit moet je weten

Bij een voorbespreking wissel je ideeën uit, bijvoorbeeld als voorbereiding op een spreekbeurt. Het is een soort interview.

ideeën uitwisselen

Samen praten over elkaars ideeën.

de stichting

Een organisatie die is opgericht voor een bepaald doel.

SOS-kinderdorpen geeft in de steek gelaten kinderen een liefdevol thuis en een nieuwe toekomst in hun eigen land.

Warchild verleent hulp aan kinderen in oorlogsgebieden.

KINDERPOSTZEGELS voor kinderen door kinderen

Met kinderpostzegels halen kinderen geld op om andere kinderen in en buiten Nederland te helpen.

praathulp

Eer korte spreekbeurt voorbereiden

De inleiding

- 1 Bepaal het onderwerp.
- 2 Denk hardop na over wat je al weet.

Ik heb gekozen voor de stichting ..., omdat ...

Dit weet ik er al over: ...

Wat is het doel van deze organisatie?

De kern

- 3 Denk hardop na over de inhoud.

Denk na over drie hoofdvragen.

Hoe kun je deze organisatie helpen?

- 4 Denk hardop na over de presentatie.

Wil je iets laten zien, bijvoorbeeld op het bord?

Hoe kun je in contact komen met deze organisatie?

Het slot

- 5 Bedenk wat je nog moet doen.

Denk aan: wat moet je nog opzoeken?
Wat ga je opschrijven?
Hoe ga je oefenen?

luisterhulp

Hoe reageerde je buur op jouw vragen?

	ja	een beetje	nee
• Mijn buur probeerde elke vraag serieus te beantwoorden.	☐	☐	☐
• Mijn buur gaf antwoorden die bij de vraag pasten.	☐	☐	☐
• Mijn buur deed goed mee.	☐	☐	☐

Weet jij nu hoe je jouw korte spreekbeurt moet voorbereiden?

- ja
- een beetje
- nee, ik heb nog hulp nodig

les 4

Eerst proberen

Schrijf de goede persoonsvorm op.

- 1 Tim **wilden/wil/willen** van alles vertellen over Congo.

Doe het zo: *1 wil*

- 2 Carlijn **begin/begint/beginnen** te klappen.

- 3 Imane **zuig/zuigt/zuigen** nadenkend op haar pink.

Heb je een fout? Begin bij ★

Heb je alles goed? Begin bij ★★

- ★ 1 Schrijf de goede persoonsvorm op.

- 1 Juf Judith **werkt/werken** op een schooltje in Haïti.

Doe het zo: *1 werkt*

- 2 Vroeger **woonde/woonden** juf Judith in Nederland.

- 3 Gisteren **vertelde/vertelt** onze meester over het schooltje.

- 4 Onze school **verzamenen/verzamelt** elk jaar geld en schoolspullen.

- 5 De groepen 7 en 8 **organiseren/organiseert** de actie.

- 6 Ik **ga/gaan** thuis alvast naar mooie spulletjes zoeken.

- ★★ 2 a Schrijf de goede persoonsvorm op.

- 1 Oran, **willen/wilt/wil** jij meewerken aan het succes van onze actiegroep?

Doe het zo: *1 wil*

- 2 Ik **moest/moet/moeten** voor de dag zelf wat extra hulp inschakelen.

- 3 Ingrid en ik **bouwden/bouwen/bouwt** gisteren een spookhuis, waar je doorheen **moesten/moest/moeten** kruipen.

Dit ga je leren

Je oefent met het gebruiken van de goede persoonsvorm.

Dit moet je weten

- De persoonsvorm is een vorm van het werkwoord.
- Aan de persoonsvorm kun je zien in welke tijd de zin staat en of het onderwerp enkelvoud of meervoud is.

Gisteren luisterde ik naar het verhaal van de meester.

Vandaag besluiten we om actie te voeren.

de actiegroep

Groep die actie voert voor of tegen een bepaald doel.

- 4 Mijn moeder **bereidde/bereidt/bereiden** lekkere hapjes om te verkopen.
- 5 Ik **hield/houd/houden** een verhaal over de actie en **vertelde/vertel/vertellen** over het doel.
- 6 **Kunnen/Kun/Kon** jij de opbrengst van de sponsorloop uitrekenen?

b Kijk naar je antwoorden bij zin 3 en 5.
Wat valt op aan de persoonsvormen?

★★ 3 Schrijf de goede persoonsvorm op.

Doe het zo: *1 zal*

- 1 Op 26 september **zal/zou/zult/zullen** het gebeuren!
- 2 Onze school **zamelde/zamelden/zamelen/zamelt** geld in voor Haïti.
- 3 **Kwam/Kom/Komen/Kwamen** jullie over de brug voor de school van juf Judith?
- 4 Het programma **bood/biedt/boden/bieden** wat voor iedereen.
- 5 **Wil/Wilde/Wilt/Willen** u ook spelen, eten en kijken?
- 6 U **kunnen/kon/kan/kunt** gerust zijn, de hele opbrengst **aan/ging/gaat/ga** naar Haïti.

4 Maak een goede zin met de gegeven persoonsvorm.

1 verdeel

Doe het zo: *1 Ik verdeel de taken.*

- 2 napraten
- 3 telde
- 4 vieren
- 5 vindt

- Wat klopt voor jou?
Deze les was voor mij:
- a vooral een herhaling, omdat ...
 - b leerzaam, want ik heb ... geleerd.
 - c te moeilijk, want ...

Mensen kom over de brug!
We hebben bijna 1,5 miljoen euro!

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de persoonsvorm
- woordsoorten

Over de brug komen.
Betalen.

1 Voor welk goed doel kom jij met geld over de brug?

Waarom? _____

2 a Schrijf het goede doel op.
Kies uit: de rommelmarkt de sponsorloop de loterij

opbrengst 150 euro

opbrengst 230 euro

opbrengst 2 euro

b Schrijf op welke actie een mislukking is en welke actie een succes.

c Bedenk zelf hoe de mislukking toch nog een succes kan worden.

3 a Zet deze woorden op de goede plaats in het schema.

de ~~doel~~ kind met vinden op
 geld groot hebben naar oorlog
 het goed een lang gaan zijn in zwaar

lidwoord	bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord	werkwoord	voorzetsel
		doel		

b Maak drie zinnen met de woorden uit 3a. Probeer in elke zin drie of meer woorden uit het schema te gebruiken.

Een kind in de oorlog heeft een zwaar leven.

4 Zet een streep door de foute persoonsvormen zodat de goede overblijft. Maak daarna de zin af.

- Ik voer / ~~voerden~~ / ~~voert~~ actie voor _____.
- Dat doe / doet / doen ik samen met _____.
- Samen gaat / gaan / ging we _____.
- De mensen betaal / betaalt / betalen geld voor _____.
- Het geld dat we verdiende / verdienen, gaat / gaan / gingen naar _____.
- Ik hoop / hoopt / hoopte dat de actie _____!

Vul de goede vorm van het werkwoord in. Kruis dan aan wat bij jou past.

- snappen Ik _____ alles.
- willen Ik _____ nog meer oefenen.